

Virtain kaupunki

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT 1.7.2021 ALKAEN

Perusturvalautakunta 8§ / 22.6.2021

Sisällys

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen periminen.....	3
2. Terveydenhuollon asiakasmaksut	3
2.1 Avoterveydenhuolto.....	3
2.1.1 Lääkärivastaanotto	3
2.1.2 Yksityislääkärin lähetteisiin perustuvat palvelut.....	3
2.1.3 Lääkärintodistukset	3
2.1.4 Sarjassa annettava hoito.....	4
2.1.5 Fysioterapia.....	4
2.1.6 Muu terapia	4
2.2 Terveyskeskussairaala akuuttiosasto	5
2.3 Suun terveydenhuolto.....	5
2.4 Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksujen maksukatto	5
3. Sosiaalihuollon asiakasmaksut.....	7
3.1 Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut.....	7
3.1.1 Palveluasuminen	7
3.1.2 Tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido 1.7.2021 alkaen Asiakasmaksulaki c §	7
3.2 Kehitysvammaisten erityishuollon asiakasmaksut	8
3.2.1 Louherinteen ryhmäkodin maksut:	8
3.2.2 Ruhalakodin maksut.....	9
3.3 Perhehoito	9
3.4 Asiakasmaksut ikäihmisten palveluissa	11
3.4.1 Kotihoidon myöntämisen perusteet.....	11
3.4.2 Kotihoidon maksut.....	12
3.4.3 Tilapäinen kotihoito	12
3.4.4 Säännöllinen kotihoito	13
3.4.5 Tukipalveluiden myöntämisen perusteet	15
3.4.6 Tukipalveluiden asiakasmaksut.....	16
3.4.7 Palveluseteli kotihoidon tukipalveluissa.....	17
3.5 Omaishoidon tuen palkkiot.....	17
3.5.1 Lapset ja nuoret (0-20-vuotiaat)	17
3.5.2 Aikuiset (yli 21-vuotiaat)	18
3.5.3 Sijaishoito	19
3.6 Lyhytaikais-, päivä- ja yöhoito.....	19
3.7 Tehostettu palveluasuminen	20
3.7.1 Tehostetun palveluasumisen kriteerit.....	20
3.7.2 Tehostetun palveluasumisen asiakasmaksut	21
3.7.3 Asiakasmaksut tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja laitoshoidossa 1.7.2021 alkaen.....	22
4 Lastensuojelu	23
4.1 Kodin ulkopuolelle sijoitettu lapsi tai nuori.....	23
4.2 Lapsiperheiden perhetyö	24
5. Huomioitavaa	24

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen periminen

Sosiaali- ja terveyspalvelujen käytöstä voidaan periä asiakasmaksuja. Valtio ohjaa kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksupolitiikkaa lainsäädännöllä. Palveluista perittävät asiakasmaksut määräytyvät pääsääntöisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 734/1992 ja asetuksen 912/1992 sekä niihin myöhemmin tehtyjen muutosten perusteella.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksut vuodelle 2021 vahvistaa Virtain kaupungin perusturvalautakunta ja asiakasmaksut perii Virtain kaupunki. Kunnan tulee ottaa maksuja määritellensä huomioon lainsäädännössä olevat maksuja koskevat yleissäännökset

2. Terveydenhuollon asiakasmaksut

2.1 Avoterveydenhuolto

2.1.1 Lääkärivastaanotto

Lääkärikäynti 20,60 €

Samassa terveyskeskuksessa maksu voidaan periä enintään kolme kertaa kalenterivuodessa. Sotaveteraaneilta ei peritä maksua.

Reseptien uusiminen kiirevastaanottona 20,60 €

Erikoislääkärin poliklinikkamaksu 41,20 €

Käyttämättä tai perumatta jätetystä lääkärinvastaanottokäynnistä peritään 18 vuotta täyttäneiltä 50,80 €.

2.1.2 Yksityislääkärin läheteisiin perustuvat palvelut

Erikoislääkärin vastaanotto 41,20 €

Ultraäänitutkimus 41,20 €

Röntgentutkimus+ cd-maksu 41,20 € + 10,00 €

Lausuntomaksu 20,00 €

Ortopantomografia+ cd-maksu 41,20 € + 10,00 €

Magneettikuvaus

perus
315,00 €

laaja
395,00 €

Holter-tutkimus
125,00 €

unitutkimus
148,00 €

Cd-tallennusmaksu 10,00 €

2.1.3 Lääkärintodistukset

Lääkärinlausunto ajokyvystä 61,00 €

B-todistusmaksu	50,80 €
C-todistusmaksu	50,80 €
E-todistusmaksu	50,80 €
Englanninkielisen todistuksen maksu	50,80 €
Muu todistusmaksu	50,80 €
Saksankielisen todistuksen maksu	50,80 €
T-todistusmaksu	50,80 €
Viranomaisen määräämä todistus	25,73 €
Viranomaisen pyytämä todistus	16,25 €

Maksua ei peritä, kun todistus liittyy hoitokäyntiin, esimerkiksi sairauslomatodistus työnantajalle. Maksua ei peritä nuorison terveystodistuksesta, joka on koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käyntien yhteydessä kerättyihin tietoihin perustuva terveystodistus. Valmiiksi laaditusta todistuksesta yms. määrätty maksu peritään asiakkaalta, vaikka hän ei sitä sovitun toimitushetken jälkeen enää tarvitsisikaan. Todistusmaksut eivät kerrytä vuotuista maksukattoa.

2.1.4 Sarjassa annettava hoito

Sarjassa annettavasta hoidosta, kuten jatkuvasta polikliinisesta antibioottihoidoista, haavahoidosta, dialyysihoidosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta, toimintaterapeutin sarjahoito sekä muusta vastaavasta hoidosta voidaan periä enintään 11,40 euroa hoitokerralta. Maksu peritään enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa.

Sarjassa annettavan hoidon kertamaksu	11,40 € / krt
---------------------------------------	---------------

2.1.5 Fysioterapia

Yksilökohtainen fysioterapia	11,00 € / krt
Ryhmäkuntoutus	25,00 € / 10 krt
Allasryhmien allasmaksu	25,00 € / 10 krt
Allasmaksu	10,00 € / krt

2.1.6 Muu terapia

Ravitsemusterapia	10,00 €/kerta
Jalkaterapeutin/ jalkojenhoitajan käyntimaksu	29,50 €/ 45 – 60 min
	14,75 €/ 30 min

2.2 Terveyskeskussairaala akuuttiosasto

Lyhytaikainen laitoshoido	48,90 €/hoitopäivä
Hoitopäivämaksu maksukaton ylittymisen jälkeen	22,50 €/hoitopäivä
Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut	11,40 €/päivä
Päivä- ja yöhoito	22,50 €/vrk *

Hoitopäivällä tarkoitetaan laitoshoidon tulopäivää, sen jälkeen kertyviä hoitovuorokausia ja laitoksesta lähtöpäivää (asiakasmaksuasetus 2 §).

2.3 Suun terveydenhuolto

Terveyskeskuksen hammashoito on maksutonta alle 18-vuotiaille. Veteraanien hammashoito on maksutonta tarkastuksen, ehkäisevän hoidon ja proteeseihin liittyvän kliinisen työn osalta.

Hammashuollon perusmaksu käynniltä on, kun hoidon antaa:

Suuhygienisti	10,20 €
Hammaslääkäri	13,10 €
Erikoishammaslääkäri	19,20 €

Perusmaksun lisäksi hampaiden hoidosta ja tutkimuksesta peritään erillisiä toimenpide-maksuja. Maksujen suuruus määräytyy hoidon vaativuuden ja aikaa vievyyden mukaan. Maksujen perusteena käytetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämää kansallista Suun ja terveydenhuollon toimenpideluokitusta.

Yhteistoiminta-alueella toimenpidemaksut ovat seuraavat:

Tarkastus	18,90 - 37,50€
RTG-tutkimukset	8,40 - 18,90 €
Paikkaushoito	18,90 – 54,90 €
Puudutus	8,40 €
Juurihoito / hoitokerta	18,90 – 54,90 €
Hammaskiven poisto	18,90 – 54,90 €
Hampaan poisto	18,90 – 54,90 €

Käyttämättä tai perumatta jätetystä hammaslääkärinvastaanottokäynnistä peritään 18 vuotta täyttäneiltä 50,80 €.

2.4 Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksujen maksukatto

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Maksukaton kertymäkausi on kalenterivuosi. Maksukatto vuonna 2021 on 683 €. Maksukaton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia kalenterivuoden loppuun lukuun ottamatta lyhytaikaista laitoshoidoa.

Maksukattoon lasketaan mukaan

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen maksut
- fysioterapiamaksut
- sarjahoidon maksut
- sairaalan poliklinikkamaksut
- päiväkirurgian maksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksut terveydenhuollon ja sosiaalihuollon laitoksissa
- yö- ja päivähoidon maksut
- kuntoutushoidon maksut.

Huomioitavaa on, että maksukattoon ei lasketa mukaan maksuja hammashoidosta, sairaankuljetuksesta, lääkärintodistuksista eikä yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista. Maksukattoon ei myöskään lasketa tulosidonnaisia maksuja eikä maksuja, jotka on korvattu asiakkaalle esimerkiksi toimeentulotuesta tai tapaturmavakuutuksen perusteella.

Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä. Maksukaton täytyttyä asiakas saa maksukaton piiriin kuuluvat palvelut pääsääntöisesti maksutta. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään enintään 22,50 euron hoitopäivämaksu.

Maksukatto Asiakasmaksulaki 6 a § (voimaan 1.1.2022 alkaen)

Maksukattoon huomioitavat maksut ovat:

- 1) terveyskeskuksen avosairaanhoidon palvelusta;**
- 2) poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta;**
- 3) päiväkirurgisesta toimenpiteestä;**
- 4) suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta;**
- 5) suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä;**
- 6) terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta;**
- 7) sarjassa annettavasta hoidosta;**
- 8) päivä- ja yöhoidosta;**
- 9) tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta;**
- 10) lyhytaikaisesta terveydenhuoltolain 67 §:n 1 momentissa tarkoitettusta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitettusta laitospalvelusta;**
- 11) terveydenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettusta lääkinnällisen kuntoutuksen laitospalvelusta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle.**

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, maksukaton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:

- 1) maksua, joka on peritty työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain ([873/2015](#)), sotilasvammalain, liikennevakuutuslain ([460/2016](#)), potilasvakuutuslain ([948/2019](#)) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta;**

2) maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka kansanterveyslain (66/1972) 14 §:n ja erikoissairaanhoidonlain (1062/1989) 3 §:n 1 momentin mukaan rinnastetaan kunnan asukkaaseen.

3. Sosiaalihuollon asiakasmaksut

3.1 Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut

Tämän taksan mukaista asiakasmaksua peritään niiltä yli 18-vuotiailta asiakkailta, joille on myönnetty asumispalvelupaikka päihde- ja mielenterveyssyistä. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta yksilöllisin maksusitoumuksin.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujat asuvat tarvitsemansa tuen, hoivan ja hoidon perusteella joko itsenäisesti tai tukiasunnossa, palveluasunnossa (tukea päiväaikaan), tehostetussa palveluasumisessa (tuki 24 h/vrk), perhehoidossa (sosiaalihoitolain mukainen perhehoito) tai laitoshoidossa (psykiatrinen sairaala).

Säännöllisen tuetun asumisen palvelun ja muiden asumispalvelujen myöntämisestä tehdään aina viranhaltijan päätös. Kuntouttava asumispalvelu perustuu yksilölliseen palvelu- ja kuntoutussuunnitelmaan, kuntoutumisen jatkuvaan seurantaan ja arviointiin ja asiakkaan palveluohjaukseen. Asumispalvelupaikan myöntämisen yhteydessä määritellään asiakkaalta perittävä asiakasmaksu hänen toimittamiensa tulo- ja menoselvitysten perusteella.

3.1.1 Palveluasuminen

Pitkäaikaisesta palveluasumisesta peritään palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksu perustuu käytännössä samaan maksutaulukkoon kuin säännöllisen kotihoidon maksu. Taulukko on esitelty sivulla 12. Maksun määräytymisessä huomioidaan asiakasmaksulain 10 f §:n mukaiset tulot.

Vuokra:

Asumispalvelun piirissä oleva asukas tekee vuokrasopimuksen palveluntuottajan kanssa ja maksaa tälle sopimuksen mukaisen vuokran.

Ateriamaksu:

Asiakas maksaa palveluntuottajalle ateriamaksun saamastaan ateriapalvelusta.

Poissaolo:

Asiakasmaksu peritään käyttäjältä johtuvan tilapäisen keskeytyksen ajalta. Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä osalta. Jos palvelu keskeytyy palveluntuottajasta johtuen lyhyemmäksi ajaksi, tai käyttäjä on laitoshoidossa, ei maksua peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelu on keskeytyksissä koko kuukauden, ei maksua peritä lainkaan.

Maksujen tarkistus: Mikäli asiakkaan tai perheen maksukyky oleellisesti muuttuu kesken vuotta, tarkistetaan kuukausimaksu tulojen mukaisesti. Palvelusta perittävä maksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

3.1.2 Tehostettu palveluasuminen ja laitoshoido 1.7.2021 alkaen Asiakasmaksulaki 7 c §

Kunta tai kuntayhtymä saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin 1 momentissa säädetään.

Kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 110 euroa kuukaudessa.

Maksun määräämisen perusteena huomioitavat tulot 1.7.2021 alkaen Asiaksmaksulaki 10 b§

Kuukausituloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot sekä 10 i §:ssä tarkoitettu laskennallinen metsätulo. Jos maksu määräytyy 7 c §:n 2 momentin mukaisesti asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuksia lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

3.2 Kehitysvammaisten erityishuollon asiakasmaksut

Kehitysvammaisen henkilön kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesta ylläpidosta voidaan periä maksu alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa lukuun ottamatta. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Ostopalveluista peritään maksut samoin perustein kuin kunnan itsensä tuottamista vastaavista palveluista. Maksut tulee pääsääntöisesti määrätä vain todellisen käytön mukaan ja asiakkaalla tulee olla mahdollisuus valita, käyttääkö hän palvelua vai ei. Erityishuollon asumispalveluissa asukkaalta voidaan periä ylläpitomaksu. Ylläpitomaksu määritellään sen mukaan, mitä palveluja asukas on käyttänyt. Asumispalveluissa ylläpitoa voidaan pitää asumisesta sekä ravinnosta ja muusta ylläpidosta aiheutuvia kuluja.

3.2.1 Louherinteen ryhmäkodin maksut:

Ylläpitomaksu autetusta asumisesta	87 €/kk
Ylläpitomaksu ohjatusta asumisesta	40 €/kk
Lyhytaikainen asuminen:	15,50 asumispäivä
Tilapäinen hoito:	5,50 €/päivä
Lyhytaikainen asuminen omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalta	11,40 €/vrk.

Edellä mainittujen kustannusten lisäksi asiakkaan syömistä aterioista peritään erillinen ateriamaksu.

Ateriamaksut peritään asukkaalta sen mukaisesti, mitä aterioita hän syö. Aterioista perittävät hinnat ovat seuraavat:

Aamupala	1,30 €
Lounas	3,10 €
Päiväkahvi	0,80 €
Päivällinen	2,50 €
Iltaapala	1,30 €

Louherinteen ryhmäkodin lounas maksaa ulkopuoliselle lounastajalle 5,20 €.

3.2.2 Ruhalakodin maksut

Ylläpitomaksu autetusta asumisesta	87 €/kk
Lyhytaikainen asuminen: €/asumispäivä	15,50
Tilapäinen hoito:	5,50 €/päivä
Lyhytaikainen asuminen omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalta	11,40 €/vrk.

Edellä mainittujen kustannusten lisäksi asiakkaan syömistä aterioista peritään erillinen ateriamaksu. Ateriamaksut peritään asukkaalta sen mukaisesti, mitä aterioita hän syö. Aterioista perittävät hinnat ovat seuraavat:

Aamupala	1,30 €
Lounas	3,10 €
Päiväkahvi	0,80 €
Päivällinen	2,50 €
Iltaapala	1,30 €

3.3 Perhehoito

Sosiaalihuoltolain mukaan järjestetystä ikäihmisten pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään asiakasmaksua 65 % hoidettavan kuukausittaisista nettotuloista. 1.7.2021 alkaen maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset. Mikäli perhehoidossa oleva on suurempituloinen, voidaan asiakasmaksua periä enintään 42,5 % puolisoiden yhteen lasketuista kuukausituloista. Perhehoidossa olevalle tulee jäädä vähimmäiskäyttövaraa 164 €/kk.

Perhehoidossa oleva hoidettava maksaa omat terveydenhuoltomenonsa (mm. sairaalahoidon, kuntoutuksen, reseptilääkkeet, ambulanssikydyt) itse. Asiakasmaksuun voidaan hakea alennusta kunnalta edellä mainittujen kulujen perusteella. Perhehoitajan vapaan johdosta perhehoidossa asuvalle hoidettavalle ei saa tulla lisäkuluja. Perhehoitajan vapaan ajalta voidaan periä korkeintaan perhehoidon asiakasmaksun suuruisen summa.

Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4 §:n 2 momentin mukaan. Mikäli perhehoito on sisällytetty henkilön erityishuolto-ohjelmaan, on erityishuolto maksutonta tietyin laissa mainituin poikkeuksin, mutta ylläpidosta voidaan periä maksu. Ylläpitomaksun suuruutta ei ole määritelty laissa.

Tämän toimintaohjeen mukaan erityishuoltona järjestettävästä pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään ylläpitomaksu, joka on 481,50 euroa kuukaudessa. Ylläpitomaksu sisältää vuokran, ateriat sekä ylläpidon. Vuokran suuruus on 131,50 € / kk (sis. vesi ja sähkö). Vuokran osuus ylläpitomaksusta on määritelty Kelan eläkkeen saajan asumistuen kriteerien mukaan seuraavasti:
perusomavastuu 51,31 € / kk ja vuokrasta 15 % on 80,19 € / kk (laskettu Kelan katsomasta enimmäisasumiskulusta 534,58 € / kk, Valtioneuvoston asetus eläkkeensaajan asumistuen määräytymisperusteista 2016).

Ateriamaksu on enintään 300 € / kk. Ylläpitomaksupäätöstä tehdessä otetaan huomioon asiakkaan yksilöllinen tilanne ateriamaksun osalta. Kokopäiväaterian hinta on 10 euroa ja osapäiväaterian hinta 5 euroa. Näitä maksuja käytetään määriteltäessä perhehoidon ateriamaksua. Ylläpidon osuus (sis. siivousaineet, hygieniaan liittyvät pesuaineet, wc-paperi) maksusta on 50 € / kk. Perhehoidossa asuvalta ei peritä työ- ja päivätoiminnan ateriamaksuja, niistä vastaa sijoittajataho. Perhehoidossa oleva maksaa omat terveydenhuoltomenonsa (mm. sairaalahoidon, kuntoutuksen, reseptilääkkeet, ambulanssikyydit) itse. Mikäli hänen omat varansa eivät riitä, hän voi hakea alennusta ylläpito- / asiakasmaksuihin. Perhehoitajan vapaan johdosta hoidettavalle ei saa tulla lisäkuluja. Perhehoitajan vapaan ajalta voidaan periä korkeintaan perhehoidon ylläpitomaksun suuruinen summa.

Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut 1.10.2021 alkaen (Pirkanmaan perhehoidon ohjausryhmän yhteinen linjaus) määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4 §:n 2 momentin mukaan. Mikäli perhehoito on sisällytetty henkilön erityishuolto-ohjelmaan, on erityishuolto maksutonta tietyin laissa mainituin poikkeuksin, mutta ylläpidosta voidaan periä maksu. Ylläpitomaksun suuruutta ei ole määritelty laissa. Tämän toimintaohjeen mukaan erityishuoltona järjestettävästä pitkäaikaisesta perhehoidosta peritään ylläpitomaksu, joka on 564,61 € kuukaudessa. Ylläpitomaksu sisältää vuokran, ateriat sekä ylläpidon. Vuokran suuruus on 136,61 € / kk (sis. vesi ja sähkö). Vuokran osuus ylläpitomaksusta on määritelty Kelan eläkkeen saajan asumistuen kriteerien mukaan seuraavasti:

- Perusomavastuu 51,56 € /kk ja vuokrasta 15 % on 85,05 € /kk = 136,61 € (laskettu Kelan katsomasta enimmäisasumiskulusta 567 € /kk, Valtioneuvoston asetus eläkkeensaajan asumistuen määräytymisperusteista 2021).
- Ateriamaksu on enintään 360 € /kk. Ylläpitomaksupäätöstä tehdessä otetaan huomioon asiakkaan yksilöllinen tilanne ateriamaksun osalta. Kokopäiväaterian hinta on 10 euroa ja osapäiväaterian hinta 5 euroa. Näitä maksuja käytetään määriteltäessä perhehoidon ateriamaksua.
- Ylläpidon osuus (sis. siivousaineet, hygieniaan liittyvät pesuaineet, wc-paperi) maksusta on 50 € /kk.
- Perhehoidossa asuvalta ei peritä työ- ja päivätoiminnan ateriamaksuja, niistä vastaa sijoittajataho.
- Perhehoidossa oleva maksaa omat terveydenhuoltomenonsa (mm. sairaalahoidon, kuntoutuksen, reseptilääkkeet, ambulanssikyydit) itse.
- Mikäli hänen omat varansa eivät riitä, hän voi hakea alennusta ylläpito- / asiakasmaksuihin.
- Perhehoitajan vapaan johdosta hoidettavalle ei saa tulla lisäkuluja. Perhehoitajan vapaan ajalta voidaan periä korkeintaan perhehoidon ylläpitomaksun suuruinen summa.

Tilapäisestä ja osavuorokautisesta perhehoidosta peritään kunnan vahvistama asiakasmaksu. Osa-aikaisesta perhehoidosta (3-8 h) peritään 17 €/kerta, tilapäinen perhehoito (> 8 h tai jaksohoito) peritään 30 €/vrk. (vanhat maksut, ei muutosta, lisätty tähän kohtaan)

Mikäli perhehoitoa järjestetään omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, peritään asiakasmaksulain 6 b §:n mukainen maksu (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992).

3.4 Asiakasmaksut ikäihmisten palveluissa

3.4.1 Kotihoidon myöntämisen perusteet

Kotihoidon palvelun myöntäminen perustuu sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), terveydenhuoltolakiin (1326/2010) ja lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkään sosiaali- ja terveystalvuuista (980/2012).

Kotihoitoa järjestetään täysi-ikäisille asiakkaille, jotka eivät selviydy kotona arkielämän toiminnoissa itsenäisesti, omaisten tuella tai muulla tavoin ja heidän hoitonsa ja huolenpitonsa vaatii erityistä ammattitaitoa.

Kotihoito on tarkoitettu niille asiakkaille, jotka tarvitsevat säännöllisesti hoivaa, huolenpitoa ja/tai sairaanhoidollista apua.

Kotihoidolla tuetaan asiakkaan itsenäistä selviytymistä kotona ja ehkäistään toimintakyvyn heikentymistä neuvonnan, ohjauksen, hoivan ja hoidon sekä kuntouttavan työtavan ja kotikuntoutuksen avulla.

Kokonaistilanteen seuranta ja tähän liittyvä tarvittava hoito ja hoiva toteutetaan asiakassuunnitelman mukaisesti.

Kotihoito on harkinnanvarainen palvelu, jota voidaan myöntää myös määräaikaisena pääsääntöisesti enintään kolmen kuukauden ajaksi esimerkiksi sairaalasta kotiutumisen yhteydessä tai omaishoitajan jaksamisen tukemiseksi kotihoidon palvelujen myöntämisen edellytysten täytyessä.

Kotihoidon palvelun myöntämisen edellytyksenä on, että

- asiakkaalle on tehty sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisen tekemä palvelutarpeen arviointi yhteistyössä asiakkaan kanssa
- asiakkaan fyysinen, psyykinen, kognitiivinen tai sosiaalinen toimintakyky on selkeästi alentunut
- asiakas tarvitsee apua päivittäisissä toiminnoissa kuten ruokailut, peseytyminen, pukeutuminen, wc-käynnit, muu perushoito ja lääkehoidon toteutuskäynnit
- asiakas tarvitsee sairauksiensa tai alentuneen toimintakykynsä vuoksi sairaanhoitoa tai kotikuntoutusta eikä kykene käyttämään kodin ulkopuolisia palveluja
- asiakas sitoutuu yhdessä laadittuun asiakassuunnitelmaan ja yhteistyöhön kotihoidon henkilökunnan kanssa

Asiakkaan säännöllisen kotihoidon tarve arvioidaan aina yksilöllisesti. Päätöksenteossa käytetään harkintaa asiakkaan yksilöllisen tarpeen niin edellyttäessä. Laaja-alaisesta RAI-toimintakykyarviointista muodostuvat mittaritulokset ohjaavat päätöksentekoa.

RAI-toimintakykymittareista Maplen lisäksi vähintään kahden tulee täytyä

MapLe_5	3 (Palvelutarveluokka, 1-5)
ADLH_6	1 (arkisuoriutuminen, perustoiminnot ADLH, 0-6)
IADLCH_6	4 (arkisuoriutuminen, välinetoiminnot IADLCH, 0-6)
CPS_6	2 (kognitiomittari CPS, 0-6)

Maple mittaritulos alle 3 vain perustelluista syistä, jotka kirjataan asiakasohjaajan toimesta. Näitä syitä voivat olla esimerkiksi; asiakkaan turvallisuuden vaarantava sosiaalinen tai psyykinen turvattomuus, harhaisuus tai harhaluuloisuus tai muu sairaus, vaativa hoivan- ja hoidontarve, johon vastaaminen on kotona tarkoituksen mukaisempaa kuin terveyskeskuksessa.

Kotihoidon palvelut voidaan purkaa harkinnan mukaan seuraavista äärimmäisistä tai poikkeuksellisista syistä.

- Asiakas ei sitoudu yhteistyöhön, vaikka ymmärtää sen merkityksen hoitonsa ja hyvinvointinsa kannalta. Esimerkiksi asiakas ei ole toistuvasti tavoitettavissa.
- Asiakas kieltäytyy käyttämästä hoitoonsa liittyviä välttämättömiä apuvälineitä. Esimerkiksi ei suostu käyttämään hoivasänkyä tai nostolaitetta.
- Asiakkaan kotona tai ympäristössä olevat työskentelyolosuhteet vaarantavat työntekijöiden turvallisuuden tai fyysisen koskemattomuuden, eikä työskentelyolosuhteita saada korjattua turvallisiksi.
- Mikäli asiakkaan toimintakyvyssä tapahtuu merkittävää parantumista ja palveluntarve vähenee, voidaan asiakas ohjata kotihoidon palveluista muihin sopivampiin asiakasta palveleviin palveluihin.

Ennen palveluiden purkamista asiakasta ja tarvittaessa läheistä tai laillista edustajaa täytyy kuulla. Mahdollisuudet korvaaviin palveluihin käydään läpi asiakkaan kanssa.

3.4.2 Kotihoidon maksut

Asiakas on aina ensisijainen tietojen antaja, kun hänen asiakasmaksuja määritellään. Myös perheenjäsen tai muu asiamies voi asiakkaan luvalla tai edunvalvoja antaa pyydetty tiedot. Tulotiedot tulee toimittaa kahden viikon kuluessa palvelun aloittamisesta. Mikäli tulotietoja ei toimiteta, säännöllisen kotihoidon palvelusta peritään 68,52 €/h, joka on kotihoidon maksimituntihinta. Mikäli tietoja ei saada asiakkaalta tai hänen edustajaltaan, voidaan tietoja pyytää yksilöidysti ja perustellusti eri tahoilta asiakasmaksulain 14a § perusteella.

3.4.3 Tilapäinen kotihoito

Tilapäisestä kotihoidosta peritään käyntiin käytetyn ajan mukainen kertamaksu (taulukko 1). Kotihoidon suorittama arviointikäynti on maksuton. (Asiakasmaksuasetus 3 §)

Taulukko1.

kotihoidon käynti	9,50 €
kotihoidon arviointijakso, jonka kesto max. 4 vko	13 €/ pv
asiakasohjauksen arviointikäynti	maksuton
kotihoidon muu käynti*	maksuton
fysio- tai toimintaterapeutin muu käynti	12 €
kh:n lääkärin tai hammaslääkärin käynti	18,90 €

* omasta toiminnasta johtuva käynti tai muu ennaltaehkäisevä käynti

Arviointijakso

Säännöllisen kotihoidon uusi asiakkuus pääsääntöisesti alkaa kotihoidon arviointijaksolla, jonka aikana selvitetään asiakkaan toimintakykyä, kuntoutumista, kotona selviytymistä sekä apujen/palveluiden tarvetta. Asiakkaalla voi olla useita käyntejä päivässä tai viikossa. Maksu menee vain niiltä päiviltä, jolloin kotikäynti tehdään. Arviointijakson kesto on enintään 4 viikkoa. Mikäli säännöllinen kotihoito jatkuu, jakson päätyttyä tehdään uusi palvelutarpeen mukainen maksupäätös.

Erityistyöntekijöiden kertakäynnit (muistihoitaja, sosiaaliohjaaja) ovat maksuttomia.

Sarjassa annettavasta kotikuntoutuksesta peritään 9,50 €/käynti. Maksua voidaan periä enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa. (Valtioneuvoston asetus 773/2017, asiakasmaksuasetus 11 §)

3.4.4 Säännöllinen kotihoito

Mikäli hoidon tarve on hoito- ja palvelusuunnitelman mukaan säännöllistä, vähintään kerran viikossa tapahtuvaa, asiakas siirtyy säännöllisen kotihoidon piiriin (THL:n Kotihoidon rekisterin määritelmä 30.11.2011). Mikäli kotihoito hoitaa asiakkaan lääkehoidon toteutuksen kahden viikon välein tapahtuvilla käynneillä, palvelu katsotaan säännöllisen kotihoidon palveluksi, koska asiakas on tällöin kotihoidon lääkärin hoidossa. Lääkkeiden annosjakelun hoitamiseen kuluva aika lisätään säännöllisen kotihoidon aikaan. Mikäli säännöllisen kotihoidon asiakkaalle on palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönnetty kotikuntoutusjakso, jaksolta peritään palvelusuunnitelman mukaisen ajankäytön mukainen säännöllisen kotihoidon maksu.

Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden maksun perustana on suunniteltu kotihoitoon tarvittava tuntimäärä, joka on määritelty hoito- ja palvelusuunnitelmassa, bruttokuukausitulot sekä perheen koko. Palvelun toteutuneita tuntimääriä seurataan ja tarvittaessa tehdään muutos maksupäätökseen (asiakasmaksuasetus 3 §).

Asiakasmaksuasetuksen 3 § perusteella säännöllisen kotihoidon palvelujen kuukausimaksu määritetään sekä vanhusasiakkailla että lapsiperheillä bruttotulojen, perheen koon ja annettuihin palveluihin käytetyn ajan mukaan seuraavasti (taulukko 2.): bruttotuloista vähennetään perheeseen mukainen tuloraja ja erotuksesta määrätään maksun kotihoidon käytön mukaan.

Säännöllisen kotihoidon maksut 1.7.2021 alkaen (Asiakasmaksulaki 10 e §)

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta saa periä kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Maksu saa olla enintään 5 momentin mukaisen maksuprosentin osoittama määrä 3 momentissa säädetyn tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Perhe,henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tulo/euroa kuukaudessa	588	1 084	1 701	2 103	2 546	2 924

Taulukko 3. Maksuprosentti kotihoidon palvelun ja perheen koon mukaan

	Maksu%					
Palvelutunnit kuukaudessa	Perheen lkm 1 hlö	2 hlöä	3 hlöä	4 hlöä	5 hlöä	6 hlöä tai enemmän
4 h tai alle	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 h tai yli	35	24	19	16	14	12

Kotihoidon maksua määrittäessä huomioon otettavat tulot Asiakasmaksulaki 10 e §

Kotihoidon maksua määrittäessä huomioon otettavia tuloja ovat 10 e §:ssä tarkoitettuna kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot

ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä 10 i §:ssä tarkoitettu laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä 10 g §:ssä säädetyt vähennykset.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

3.4.5 Tukipalveluiden myöntämisen perusteet

Kotihoidon tukipalveluja järjestetään tarvittaessa. Ensisijainen tukipalvelun suorittaja on muu perheen jäsen tai omainen. Tukipalvelut eivät sisälly ruokakunnan tulojen ja henkilömäärän mukaan määräytyvään kotihoidon maksuun.

Tukipalveluiden myöntämisen edellytyksenä on, että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen on tehnyt palvelutarpeen arvioinnin yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Ateriapalvelu voidaan myöntää, mikäli

- asiakas ei pysty liikkumaan kodin ulkopuolella (esimerkiksi tehdäkseen ruokaostoksia tai aterioidakseen palvelukeskuksessa) tai valmistamaan aterioitaan,
- asiakas tarvitsee ohjausta ruokailussa ja ravitsemustilan seurannassa, tai
- asiakkaalla on erityisruokavalio ja hän ei pysty itse valmistamaan erityisruokavalioaterioita

Kauppapalvelu voidaan myöntää henkilöille, joilla kaikki alla olevista kriteereistä:

- asiakas ei pysty itse tai läheisten avustamana asioimaan kaupassa
- asiakkaanläheiset eivät voi hoitaa asiakkaan kauppa-asioita hänen puolestaan

Kylvetyspalvelu (muualla kuin kotona) voidaan myöntää, mikäli

- kodin pesu-/ saunatilat ovat puutteelliset tai vaaralliset
- kotona peseytyminen ei onnistu avustajankaan turvin
- päiväkeskuksessa peseytyminen ei onnistu yhden avustajan turvin
- palvelua tarvitaan omaisen jaksamisen tukemiseksi (esimerkiksi omaishoitaja)

Päivätoiminnan myöntämisen edellytyksenä on, että

- asiakkaan fyysinen, psyykinen, kognitiivinen tai sosiaalinen toimintakyky on alentunut ja asiakas hyötyy tavoitteellisesta kuntoutustoiminnasta
- asiakkaalla on ohjauksen, valvonnan tai päivittäisissä toiminnoissa avun tarvetta
- asiakas kykenee toimimaan ryhmässä ja hyötyy ryhmätoiminnasta ja -kuntoutuksesta eikä ole yksilöllisen kuntoutuksen tarvetta

Siistimisen osalta palvelun myöntämisen edellytyksenä on, että

- asiakkaan toimintakyky on alentunut ja hän ei pysty pitämään kotiaan siistinä yksin, omaisten tai muun verkoston turvin
- asunnon siivoaminen itse ei onnistu terveydellisistä syistä
- ks. palveluseteli

Turvapalvelu voidaan myöntää henkilöille, joilla on joko

- kaatumisriski tai eksymisriski,

- turvattomuuden tunnetta,
- epävakaata terveydentilää tai
- terveydellinen syy, joka realisoituessaan edellyttää toisen henkilön apua.

3.4.6 Tukipalveluiden asiakasmaksut

Kotona asumista tukevista palveluista peritään seuraavat maksut:

Taulukko 4.

	Tukipalvelu	€	
Ateriapalvelu	Kotiin kuljetettu ateria	8,50	krt
Asiointipalvelu	Asiointi tai kaupassa käynti	8,00	krt
Hygieniapalvelut	Muualla kuin kotona tapahtuva kylvetysapu	10,00	krt
Kuntosaliryhmä	Kuntosaliryhmä	8,00	krt
Pyykkihuolto	Pyykinpesu koneellinen	8,50	krt
Päivätoiminta	Päivätoiminta/ -keskus/ perhehoidon päivätoiminta	18,00	krt
Turvapalvelut	Turvapuhelin laitevuokra gsm	50,00	kk
	Turvapuhelin 3 G (alueelle, jossa huono kuuluvuus)	tulossa	kk
	Turvapuhelinhälytyskäynti päiväaika	30,00	krt
	GPS-paikannin, turvapalvelu hoitaa hälytyksen	75,00	kk
	GPS-paikannin, omaiset hoitavat hälytyksen	55,00	kk
	Turvapuhelimen asennusmaksu	50,00	krt
	Lisäranneke	5,00	kk
	Lisärannekkeen vienti	20,00	krt
	Ovivalvonta-lisälaite kpl	10,00	kk
	Paloilmaisin lisälaite	8,00	kk
	Häkähälytin	10,00	kk
	Vuodevahti	15,00	kk
	Liikeilmaisin	13,00	kk
	Liesivahti (+ asennus omakust.sähköurakoitsijalta)	20,00	kk
Tukiasunto	Tukiasunnon vuorokausimaksu	20,00	vrk

Takuueläkkeen saajille turvapuhelin on maksuton.

3.4.7 Palveluseteli kotihoidon tukipalveluissa

Kotihoito sisältää tarvittaessa kevyen päivittäissiistimisen (mm. tiskit, roskat, WC:n tarkistus). Varsinainen siivouspalvelu tulee tilata yksityiseltä palvelun tuottajalta.

Kotihoidon tueksi voidaan myöntää määrärahojen puitteissa palveluseteli toimintakyvyn ja tarveharkinnan (ks. tukipalveluiden kriteerit) mukaan. Palvelusetelin sisältö on kotihoidon tukipalvelua, johon voi kuulua mm. siistimistä, vuodehuoltoa, hygienia- tai asiointipalvelua sekä muuta hygienian kannalta välttämättömien tilojen siisteydestä huolehtimista kuten ruokailutilan, jääkaapin ja wc:n siisteydestä huolehtimista. Palvelua voidaan myöntää enintään 1,5 h/vk.

Valtiokonttorin sotainvalidin korvausprosentin mukainen maksuton siivous organisoidaan kotihoidosta tarvitseville.

Palveluseteli arvo:

- kotihoidon tukipalvelussa 22 €/h

Mikäli kotitalouden bruttokuukausitulot yhden hengen taloudessa ovat yli 1200 €/kk, palveluseteliä ei myönnetä. Pariskunnilla vastaava bruttokuukausituloraja on 2300 €/kk.

Palvelutarpeen arvioinnin perusteella voidaan palveluseteli myöntää myös henkilölle, joka ei ole kotihoidon palveluiden piirissä, mutta jonka bruttokuukausitulot ovat alle 1200 e/kk.

3.5 Omaishoidon tuen palkkiot

Hoitopalkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Laki määrittelee vähimmäispalkkion suuruuden. Hoitopalkkioon tulee vuosittain automaattisesti indeksikorotukset. Tuki jakautuu lasten ja nuorten 0-20 -vuotiaiden tukeen sekä aikuisten, yli 21 vuotta täyttäneiden tukeen.

Tuet maksetaan hoidon vaativuuden ja sitovuuden perusteella porrastaen täysin sadoin euroin lukuun ottamatta ylintä ylittävää tukea, ellei asiakas itse pyydä saada alempaa tukea (esim. verotukselliset syyt).

3.5.1 Lapset ja nuoret (0-20-vuotiaat)

Lasten ja nuorten omaishoidon tukeen ovat oikeutettuja vaikeasti vammaiset ja sairaat, joiden hoito terveeseen saman ikäiseen lapseen tai nuoreen verrattuna on erittäin vaativaa ja sitovaa. Asiantuntijaryhmässä tapahtuva arviointi tehdään kokonaisvaikutusten, ei yksittäisten kriteerien perusteella.

Arvioinnissa huomioidaan lapsen ikätasoa vastaava päivittäisen hoivan, huolenpidon ohjauksen ja valvonnan tarve. Lisäksi arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatiotaitoja sekä hoitotoimenpiteiden tarvetta.

Omaishoidon tukipäätös odottaa tarvittaessa niin kauan, kunnes mahdollinen lastensuojelun tarve on selvitetty. Omaishoidon tuki voidaan myöntää, jos lastensuojelun asiakkuus on avososiaalityön tukitoimena.

- Hoitoisuusluokka 1
 - Jatkuva hoidon tarve: tuki 413,43 (408,11) euroa
- Hoitoisuusluokka 2
 - Jatkuva ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 580,10 (572,60) euroa
- Hoitoisuusluokka 3
 - Jatkuva vaativa ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 826,90 (816,22) euroa
- Hoitoisuusluokka 4

- Korotettu omaishoidon tuki: 1160,14 (1145,14) euroa

3.5.2 Aikuiset (yli 21-vuotiaat)

Hoitoisuusluokka 1

Jatkuva hoidon tarve: tuki 413,43 (408,11) euroa

- Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa ja huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja/tai ohjausta henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa, joita ovat esimerkiksi lääkehoito, ruokailu, peseytyminen, pukeutuminen, henkilökohtainen hygienia, liikkuminen ja wc-asiointit. Hoidettava tarvitsee myös ohjausta ja valvontaa kodin ulkopuolella liikkumisessa.
- Hoidettava ei yleensä tarvitse hoitoa ja huolenpitoa yöaikaan.
- Hoidettava voi olla osan päivästä tai yön yksin, mutta ei voi pääsääntöisesti asua yksin.
- Omaishoitaja voi käydä työssä osa-aikaisesti, kokopäiväinen työskentely on mahdollista kotihoidon käyntien tms. palvelun avulla.

Myöntämisperusteiden tueksi viitteelliset yli 65-vuotiailla RAI-arvot, joista kahden tulee täyttyä:

CPS 2 (Kognitiomittari 0-6)
ADLH 1 (Arkisuoriutuminen, perustoiminnot 0-6)
IADLCH 5 (Arkisuoriutuminen, välinetoiminnot 0-6)
MAPLe 3 (Palvelutarveluokka 1-5)

Hoitoisuusluokka 2

Jatkuva ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 580,10 (572,60) euroa

- Hoivatyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta.
- Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja/tai ohjausta henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa.
- Hoidettava voi tarvita vähäisessä määrin hoitoa ja huolenpitoa myös yöaikaan.
- Hoidettava ei voi asua yksin, mutta voi olla osan päivästä yksin.
- Hoidon tarve edellyttää hoidettavan ja omaishoitajan asumista samassa taloudessa.
- Omaishoitajan ei ole mahdollista tehdä kodin ulkopuolisista työtä.
- Hoidettava voi olla lyhyen aikaa (alle 2 tuntia) yksin kotona.

Myöntämisperusteiden tueksi viitteelliset RAI-arvot, joista kahden tulee täyttyä:

CPS 3 (Kognitiomittari 0-6)
ADLH 2 (Arkisuoriutuminen, perustoiminnot 0-6)
IADLCH 6 (Arkisuoriutuminen, välinetoiminnot 0-6)
MAPLe 4 (Palvelutarveluokka 1-5)

Tukea alentavat seikat:

- kotiin annettua palvelua tai kodin ulkopuolista palvelua

- 20-30 t/viikko tuen määrä vähentää palkkiota 10 %:lla
- yli 30 t/viikko tuen määrä vähentää palkkiota 20 %:lla

Hoitoisuusluokka 3

Jatkuva vaativa ympärivuorokautisen hoidon tarve: tuki 826,90 (816,22) euroa

- Hoidettavuus on lähes samaa tasoa kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalla tai tehostetussa palveluasumista tarvitsevalla henkilöllä.
- Hoivatyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erittäin raskasta.
- Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja/tai ohjausta henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa, myös yöaikaan.
- Hoidettava ei voi asua yksin, mutta voi olla vähäisen ajan päivästä yksin.

Tukea alentavat seikat:

- kotiin annettua palvelua tai kodin ulkopuolista palvelua
- 20-30 t/viikko tuen määrä vähentää palkkiota 10 %:lla
- yli 30 t/viikko tuen määrä vähentää palkkiota 20 %:lla

Hoitoisuusluokka 4

Korotettu omaishoidon tuki:1160,14 (1145,14) euroa

- Hoito korvaa tehostetun ympärivuorokautisen palveluasumisen tai laitoshoidon tai mahdollistaa saattohoidon kotona.
- Hoito on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erittäin raskasta.
- Hoidettava tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja/tai ohjausta henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa.
- Hoidettava ei voi asua yksin ja häntä ei voi jättää lainkaan ilman valvontaa.
- Hoivatyö edellyttää päätoimista työpanosta.
- Hoitaja ei voi olla ansiotyössä kodin ulkopuolella.
- Kodin ulkopuolista palvelua on enintään 20 h/vko.
- Voidaan myöntää maksimissaan 6 kk. Tarvittaessa tehdään uusi palvelutarpeen arviointi.

3.5.3 Sijaishoito

Sijaishoitajalle maksetaan hoitokorvauksena 94,93 (93,70) €/vrk.

3.6 Lyhytaikais-, päivä- ja yöhoito

Lyhytaikaisen hoidon tarpeen arvioinnin tekee aina sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilainen yhteistyössä asiakkaan ja läheisen kanssa.

Palvelun myöntäminen edellyttää, että asiakas tarvitsee säännöllisesti / jatkuvaluontoisesti apua päivittäisissä toiminnoissa.

Myöntämisen perusteena lisäksi (vähintään yhden perusteen alla olevista tulee täytyä):

- asiakkaan kotona asumista heikentää tilapäisesti toimintakyvyn lasku, eikä hänellä ole tarvetta sairaalahoitoon
- asiakas on omaishoidettava (lakisääteinen vapaa, sopimus kunnan kanssa)
- asiakas asuu kotona läheisten antaman päivittäisen tuen turvin (ei sopimusta kunnan kanssa)
- asiakkaalla on äkillinen huolenpidon tarve omaishoitajan sairastuttua
- asiakkaan ympärivuorokautisen hoivan tarvetta on syytä arvioida kodin ulkopuolella
- asiakas tarvitsee kuntouttavaa toimintaa (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)

Hoitopäivällä tarkoitetaan laitoshoidon tulopäivää, sen jälkeen kertyviä hoitovuorokausia ja laitoksesta lähtöpäivää (asiakasmaksuasetus 2 §).

Laitoshoidossa annettavan lyhytaikaishoidon maksu on 48,90 €/vrk (Valtioneuvoston asetus 1059/2019, asiakasmaksuasetus 12 §). Maksukaton (v. 2021 683 €) täyttymisen jälkeen laitoshoidon lyhytaikaishoidosta maksu on 22,50 €/vrk (Valtioneuvoston asetus 1059/2019, asiakasmaksulaki 6a §).

Lyhytaikaishoito perhehoidossa tai asumispalvelussa on 30 €/vrk. Lyhytaikaisen asumispalvelun maksut eivät kuulu asiakasmaksulain mukaisen maksukaton piiriin. Käyttämättömistä lyhytaikaishoidosta voidaan periä asiakkaalta 50,80 euron maksu (1.7.2021 Asiakasmaksulaki 3 §).

Päivä- ja yöhoidon maksu perhehoidossa (sekä perhehoidossa että hoidettavan kotona), asumispalveluyksikössä tai laitoksessa on 17 €/vrk (3-8h) (Valtioneuvoston asetus 1050/2019, asiakasmaksuasetus 13 §).

Omaishoitajan vapaan ajalta hoidettavan asiakasmaksu on 11,40 €/vrk (Valtioneuvoston asetus 1059/2019, asiakasmaksulaki 6b §). Maksua perittäessä meno- ja lähtöpäivä lasketaan yhdeksi hoitopäiväksi.

3.7 Tehostettu palveluasuminen

3.7.1 Tehostetun palveluasumisen kriteerit

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan tehostetun palveluasumisen yksikössä tarjottavaa asumista ja palveluja. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista (SHL 21 § 3 mom).

Tehostettua palveluasumista on mahdollisuus saada sosiaalihuoltolain 36 §:n mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Jos henkilön toimintakyky on alentunut niin, ettei kevyemmissä asumisen muodoissa ole mahdollista runsaidenkaan tukitoimien osalta enää asua, hänellä on oikeus saada tehostettua palveluasumista. Palvelujen järjestäjä / viranomainen tekee päätöksen palvelun myöntämiseksi.

Tehostetun palveluasumisen myöntämisen/ylävuorokautisen hoivan edellytyksenä on, että

- Asiakkaalle on tehty sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisten moniammatillisesti tekemä palvelutarpeen arviointi yhteistyössä asiakkaan kanssa
- Lääkäri on arvioinut tilanteen eikä toimintakyvyn paraneminen/kuntoutuminen ole todennäköistä
- Asiakas tarvitsee jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa/hoivaa, huolenpitoa ja/tai valvontaa säännöllisesti myös yöaikaan
- Asiakas ei kykene fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja/tai sosiaalisen toimintakykynsä heikentymisen tai muiden syiden perusteella selviytymään nykyisessä tai tehostettua

palveluasumista kevyemmässä asumismuodossa kotiin vietävien monipuolisten palvelujen, teknologisten ratkaisujen ja apuvälineiden turvin

- Omaisten, yritysten ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet on kartoitettu
- Kuntoutuksen keinot on kartoitettu
- Asiakkaalla on muistisairauteen liittyvä suuri riski eksyä eikä sitä voida estää hoitoon osallistuvien tai teknologisten laitteiden avulla

Asiakkaan tehostetun palveluasumisen tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja käytössä olevat RAI-toimintakykymittarin arvot ovat ohjeellisia.

RAI-toimintakykymittareista Maplen lisäksi vähintään kahden tulee täytyä

Maple_5	(4) (palvelutarveluokka MapLe 1-5)
ADLH_6	(4) (Arkisuoriutuminen, perustoiminnot ADLH 0-6)
IADLCH_6	(5) (Arkisuoriutuminen, välinetoiminnot IADLCH 0-6)
CPS_6	(3) (Kognitiomittari 0-6)

Lisäksi voidaan huomioida:

Korkea DRS arvo, joka on asuinolosuhteilla / turvattomuuden ja yksinäisyyden poistamisella korjattavissa.

Korkea ABS arvo, joka saattaa vaikuttaa asumispalvelupaikan valintaan.

Muita toimintakykymittareita huomioidaan tarvittaessa, kuten MMSE, CERAD, GDS, MNA.

3.7.2 Tehostetun palveluasumisen asiakasmaksut

Palveluasumisen maksut muodostuvat neljästä eri osasta:

1. Asukkaalla on vuokrasopimussuhteinen asunto. Vuokrasopimuksen asiakas tekee palveluntuottajan tai kiinteistön omistajan kanssa. Vuokra muodostuu asunnon/huoneen koosta/m² sekä yhteisten tilojen kohdentamisesta asukasta kohden. Tästä syystä vuokrien suuruudet vaihtelevat eri asumisyksikköjen kohdalla. Vuokran asukkaalta laskuttaa palveluntuottaja.
2. Asukkaalle määritellään kotihoidon maksu (asiakasmaksuasetus 3 §). Asukkaan bruttokuukausituloista (tulot ennen verotusta) vähennetään 588 euroa (ns. suoja-osa). Tästä jäljelle jäävästä summasta hoivamaksun suuruus on 35 prosenttia kuukaudessa. Tuloiksi lasketaan myös eläkettä saavan hoitotuki. Eläkkeensaajan asumistukea ei huomioida tulona.
3. Ympäri vuorokautisen hoidon palvelumaksu on vähintään 80,00 euroa/kk. Palvelumaksu sisältää mm. siivouksen tarvikkeineen, henkilökohtaisen pyykin pesun ja asukashälytinja järjestelmän.
4. Ateriamaksu on 438 €/kk

Tehostetussa palveluasumisessa olevat asiakkaat ovat oikeutettuja Kelan myöntämiin etuuksiin, joita ovat:

- eläkkeensaajan hoitotuki (v. 2021 perushoitotuki 71,48 €/kk, korotettu hoitotuki 155,72 €/kk ja ylin hoitotuki 329,27 €/kk)
- eläkkeensaajan asumistuki
- lääkekatto eli vuotuinen omavastuu ja sen täytyminen (v. 2021 579,78 €)
- muut kelakorvaukset, kuten muillakin kotona asuvilla, esim. yksityislääkäripalkkioista (silmälääkäri), matkakorvaukset

Muut

- terveydenhuollon kustannuksien vuotuinen yläraja eli maksukatto (maksukatto 683 €, ks. Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksujen maksukatto)
- maksualennus tai maksuvapautus kaupungin perimiin asumispalvelumaksuihin
- toimeentulotuki

Tilapäiset poissaolot eivät vaikuta vuokran määrään. Ateria- ja palvelumaksut hyvitetään jokaiselta päivältä, mikäli poissaolo johtuu laitoshoidosta. Muissa tapauksissa maksu hyvitetään viiden vuorokauden ylittävältä poissaololta.

3.7.3 Asiakasmaksut tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja laitoshoidossa 1.7.2021 alkaen

Kunta tai kuntayhtymä saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §: ssä säädettyt vähennykset. Niin ikään huomioidaan asiakasmaksulain 10 g § mukaiset vähennykset. Esimerkiksi edunvalvonnan peruspalkkio otetaan jatkossa huomioon vähennyksenä. Asumismenot vaikuttavat asiakasmaksuissa ensimmäisen puolen vuoden ajan ja vähennykset huomioidaan kuudelta kuukaudelta ennen palveluun siirtymistä.

Lääkekulut huomioidaan vähennyksinä enintään Kelan määrittämän vuosittaisen lääkekaton suuruisena.

Jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitetun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty 1 momentissa tarkoitetut vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy siten kuin 1 momentissa säädetään.

Kunnan tai kuntayhtymän on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 110 euroa kuukaudessa.

Maksun määräämisen perusteena huomioitavat tulot 1.7.2021 alkaen Asiakasmaksulaki 10 b§

Kuukausituloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot sekä 10 i §:ssä tarkoitettu laskennallinen metsätulo. Jos maksu määräytyy 7 c §:n 2 momentin mukaisesti asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

4 Lastensuojelu

4.1 Kodin ulkopuolelle sijoitettu lapsi tai nuori

Lapsen ollessa sijoitettuna kodin ulkopuolelle voidaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 §:n mukaan periä lastensuojelulain nojalla lapselle myönnettyjä etuuksia sijaishuollosta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

Ensisijaisesti vanhemmilta peritään elatusapu. Lapsen sijoituksen alkuvaiheessa vanhempaa ohjataan hakemaan edunvalvojan sijaista elatussopimuksen tekemiseksi. Pääsääntöisesti tämä koskee lähivanhempana toiminutta vanhempaa, mutta myös kumpaakin elatusvelvollista, mikäli elatussopimusta ei ole tehty.

Mikäli elatusvelvolliselle ei ole vahvistettu elatusapua, eikä vanhempaa ohjata hakemaan edunvalvojan sijaista elatussopimuksen tekemiseksi, määräytyy perittävä maksu vanhempien nettotulojen perusteella Virtain kaupungin perusturvalautakunnan hyväksymien maksujen mukaan. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi avohuollon sijoituksen osalta, kun sijoituksen keston arvellaan olevan verrattain lyhyt.

Yhdessä asuville vanhemmille määrätään maksu heidän yhteisten nettotulojensa perusteella. Vanhempien pyynnöstä maksu voidaan jakaa heidän kesken. Vanhemmille määrättävä maksu saa määrältään olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruisen.

Nettotulojen perusteella vanhemmalle kuukautta kohti tuleva maksu määräytyy perhekoon mukaisesti alla olevien taulukoiden perusteella. Perheeseen ei lueta huostaanotettua lasta. Laissa asetettu enimmäismäärä maksulle on 1835,20 €/kk vuonna 2020 ja 2021. Perittävä maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Vanhempien tuloja ja menoja huomioitaessa sovelletaan soveltuvin osin toimeentulotukea koskevia määräyksiä. Sosiaalityöntekijä voi käyttää harkintaa tuloja ja menoja huomioidessaan. Sosiaalityöntekijä ei kuitenkaan voi ilman erityisiä perusteita periä vanhemmalta pienempää maksua kuin mitä kunnan ohjeet määräävät. Erityisperusteet tulee aina kirjata päätöksen perusteluosaan. Vanhemman / perheen tuloja ja menoja laskettaessa huomioidaan tuloina kaikki perheen saamat tulot lukuun ottamatta lapsilisää. Menoina otetaan huomioon ne menot, jotka toimeentulotuessaakin huomioidaan menoina. Poikkeuksena asuntolainan lainanhoitokulut, jotka huomioidaan kohtuullisten asumismenojen mukaisesti.

Vanhempien nettotuloista tehdään niin kutsuttu lapsivähennys kotona asuvien huollettavien lasten osalta. Yhdessä asuvalta vanhemmilta vähennetään 80 euroa / huollettava kotona asuva lapsi / vanhempi. Yksin asuvalta vanhemmalta vähennetään 160 euroa / huollettava kotona asuva lapsi. Lapsivähennystä ei tehdä sijoitettavan lapsen osalta.

Vanhemmilta, joille ei ole vahvistettu tai saada vahvistettua elatusapua tai sitä ei peritä, peritään lastensuojelun asiakasmaksu oheisen taulukon mukaisesti:

Nettotulot vähennysten jälkeen	Perintäprosentti
0 – 600 €	Ei perintää
601 – 800 €	10 %
801 – 1000 €	12 %
1001 – 1200 €	14 %
1201 € –	16 %

--	--

Kun sijoitettuja lapsia on useampia, maksua korotetaan sijoitettujen lasten lukumäärän mukaan.

Sijoitettujen lasten lukumäärä	Korotusprosentti
1	Ei korotusta
2	15%
3	30%
4	45%
5 tai useampia	60%

Maksua määrättäessä tulee muistaa, että avioliittolain mukaan puolisoilla ei ole elatusvelvollisuutta toisen puolison lapseen nähden. Näin ollen isän / äidin uuden puolison tuloja ei voida huomioida perheen tuloksi maksua määrättäessä (uudella puolisoilla ei elatusvelvollisuutta). Toisaalta isän / äidin puolison lapsia ei tule laskea perheen lukumäärään, koska isä / äiti ei ole velvollinen näitä lapsia elättämään. Uusperheen yhteiset lapset tulee sen sijaan huomioida maksua määrättäessä (osa lapsen menoista, koska toinen vanhempi vastaa omalta osaltaan lapsen menoista).

On muistettava myös, että avioliittolain mukaan kummankin puolison tulee kykynsä mukaan ottaa osaa perheen yhteiseen talouteen ja puolisoitten elatukseen. Tällä saattaisi olla vaikutusta tilanteessa, jossa huostaanotetun lapsen isän / äidin uusi puoliso on tuloton tai hänen ansiotulonsa ovat huomattavasti pienemmät kuin huostaanotetun lapsen isän / äidin.

Mikäli vanhempi ei toimita tulotietoja kohtuullisen määräajan puitteissa, määritetään maksu vanhemmalle arvioon perustuen.

4.2 Lapsiperheiden perhetyö

Lapsiperheille myönnettävä perhetyö lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisena avohuollon tuki-toimena sekä kotipalvelu on maksutonta.

5. Huomioitavaa

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu voidaan jättää perimättä tai sitä alennetaan siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä (asiakasmaksulaki 11 §). Sosiaalitoimi määrittelee maksut ja perimättä jättämiset.

Asiakasmaksun alentaminen/perimättä jättäminen on ensisijainen toimeentulotukeen nähden.

Kotona annettavan palvelun, laitoshoidon tai perhehoidon keskeytyessä esimerkiksi omaisen ottaessa asiakkaan hoitoonsa yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä osalta. Jos kotona annettava palvelu keskeytyy lyhyemmäksi ajaksi palveluntuottajasta johtuvasta syystä tai palvelun saaja on kunnallisessa laitoshoidossa, ei kuukausimaksua peritä poissaolopäiviltä. Kotona annettavan palvelun, laitoshoidon tai perhehoidon keskeytyksen jatkuessa koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. (Asiakasmaksuasetus 32§).